

Nowości w zbiorach Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu

Dramat dziewiętnastowieczny w sieci rękopisów / Marek Dybizbański. Wydanie I. - Opole : Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2023. - 295, [1] strona : faksymilia, wykres ; 21 cm.

Książka zawiera pokłosie badawczej wycieczki do świata rękopisów. Napisana przez znakomitego znawcę teatru i dramatu XIX-wiecznego, badacza na polu genetyki tekstów i mitoznawstwa komparatystycznego, pokazuje nieznaną, najczęściej pomijaną obszar profesjonalnej lektury rękopisów dramatycznych. Przedmiotem pracy są dramaty nieukończone albo istniejące w różnych przekazach, o strukturze bądź niewykryształizowanej, bądź nieoczywistej, stanowiącej wyzwanie dla edytorów i czytelników, jak również ludzi teatru. Bohaterami książki są:

Juliusz Słowacki, Mieczysław Romanowski, Felicjan Faleński, Cyprian Norwid, Adam Asnyk, Henryk Sienkiewicz, Teofil Lenartowicz, Władysław Reymont i Stefan Żeromski. Wraz z autorem oglądamy dzieła dramatyczne w zbliżeniu do rękopisu, w bliskiej perspektywie odśladującej proces twórczy, a raczej proces krystalizowania się i przemiany form dramatycznych. Autor wielokrotnie koryguje dotychczasowe ustalenia bibliograficzne i historycznoliterackie, co już nadaje jego pracy dużą wartość. Książka stanowi sekwencję rozdziałów o pojedynczych na ogół utworach, które w toku dogłębnie przemyślanej i precyzyjnie skonstruowanej interpretacji ujawniają nowe znaczenia ważne dla zrozumienia danego dzieła, twórczości pisarza czy też szerszych procesów. Książka adresowana jest do literaturoznawców, polonistów, studentów, osób zainteresowanych dramatem dziewiętnastowiecznym.

M 226686 (Opole)

Efektywne słuchanie w języku polskim jako ojczystym : diagnoza i profilaktyka / Marta Chyb-Winnicka. - Opole : Uniwersytet Opolski, 2023. - 276, [1] strona : fotografie, ilustracje, wykresy ; 24 cm.

W niniejszej publikacji, poświęconej, ważnej z punktu widzenia lingwodydaktyki, problematyce słuchania w języku polskim jako ojczystym autorka odpowiada na pytania: Jak definiować efektywne słuchanie? Jaki jest poziom umiejętności słuchania uczniów szkół podstawowych? Czy są przygotowani do pełnienia roli kompetentnego słuchacza w naturalnych warunkach porozumiewania się i na dalszych etapach kształcenia? Książka składa się z pięciu rozdziałów: Specyfika umiejętności słuchania (1) ; Umiejętność słuchania i jej diagnoza w edukacji szkolnej (2); Umiejętność słuchania uczniów

w szkole podstawowej (3) ; Profilaktyka w zakresie umiejętności słuchania (4) ; Przykładowe zadania dydaktyczne (5). Pracę uzupełniono bogatą literaturą przedmiotu. Przeprowadzone badania potwierdzają tezę : percepcja słuchowa powinna zostać włączona do edukacji polonistycznej, gdyż uczniowie nie opanowali wybranych sprawności percepcyjnych w stopniu wystarczającym, nie są więc przygotowani do pełnienia funkcji kompetentnego w naturalnych warunkach porozumienia się na dalszych etapach kształcenia. Cały proces efektywnego słuchania, jego poszczególne etapy, mogą być rozwijane w szkole, nie tylko przez polonistów,, ale także przez każdego przedmiotowca. Podjęte działania profilaktyczne powinny mieć na celu: zwiększenie efektywności percepcji tekstów mówionych ; usprawnienie pracy z tekstem mówionym ; rozwój funkcji poznawczych warunkujących percepcję słuchową ; kształcenie empatii – otwarcie się na drugiego człowieka. Książka powinna stać się źródłem refleksji dla nauczycieli praktyków, studentów, dydaktyków akademickich na temat wagi umiejętności słuchania w sytuacji szkolnej i codziennej komunikacji, a także podpowiedzią, jak tę sprawność diagnozować, rozwijać i doskonalić.

M 226931 (Opole)

Kresowianie na Śląsku po 1945 roku : leksykon. T. 1 / praca zbiorowa pod redakcją Krzysztofa Kleszcza i Marii Kalczyńskiej ; przy współpracy Barbary Maresz i Joanny Hytrek-Hryciuk. - Opole : Instytut Śląski, 2023. - 375 stron : ilustracje ; 30 cm.

Prezentowany pierwszy tom leksykonu Kresowianie na Śląsku po 1945 roku jest częścią większego projektu pod tym samym tytułem, realizowanego w Instytucie Śląskim dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W tomie pierwszym leksykonu zamieszczono 144 hasła biograficzne i 15 przedmiotowych w układzie alfabetycznym, opracowane przez 35 autorów. Wśród haseł osobowych zaprezentowano biogramy osób wybitnych oraz

szczególnie zasłużonych dla różnych dziedzin życia społeczno-kulturowego na przedwojennych Kresach RP i na Śląsku po 1945 r. Hasła przedmiotowe odnoszą się do podstawowych pojęć, uzupełniających tło społeczno-polityczne, skorelowane są z życiorysami osób o powrocie kresowej. Niniejszy leksykon powstał w hołdzie Kresowianom, przybyłym po II wojnie na Śląsk. Książka jest bardzo ważnym zamiarem redakcyjnym, jeśli zostanie w pełni zrealizowany, zajmie z pewnością w dorobku naukowym Instytut Śląskiego w Opolu, miejsce centralne i może być porównywalny z głośną publikacją z lat 70. XX wieku, jaką była wówczas monumentalna „Encyklopedia powstań śląskich”. Książka sfinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach zadania „Kresowianie na Śląsku po 1945 roku – badania interdyscyplinarne”, których efektem jest leksykon w formie tradycyjnej i multimedialnej.

M 226864 (Opole)

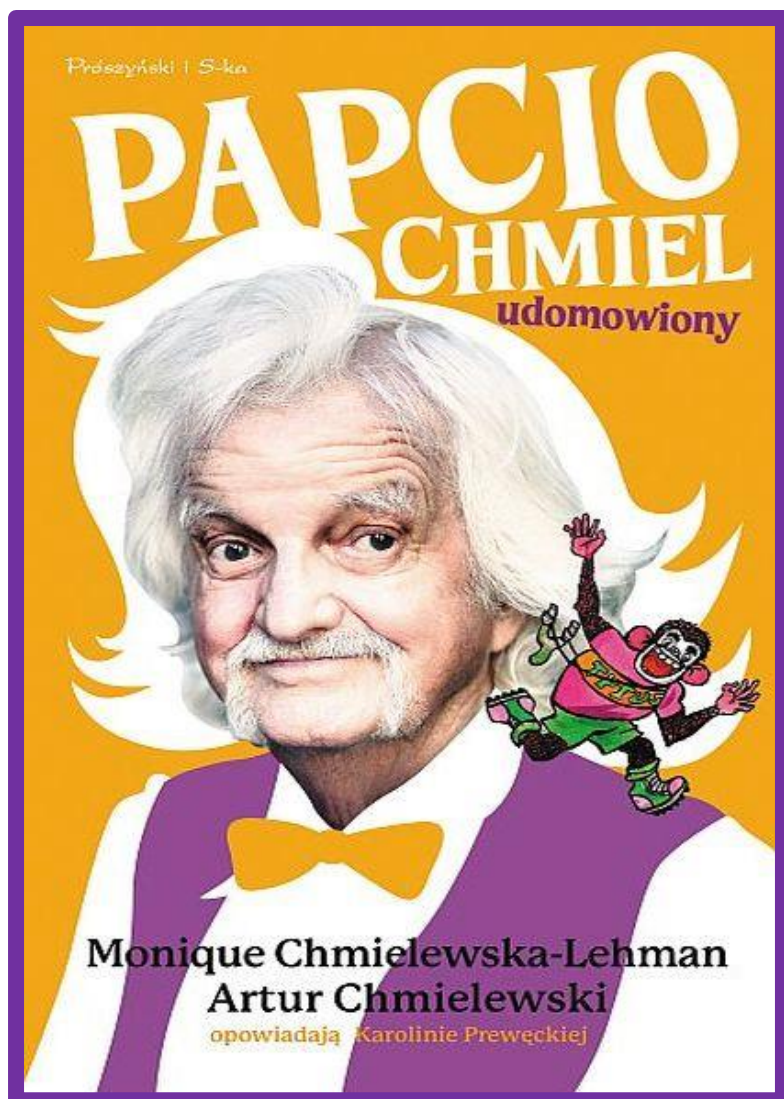

Literatura życiem pisana : oblicza dzieła Romana Brandstaettera / Ryszard Zajączkowski. - Wydanie I. - Kraków : Instytut Literatury, 2024. - 241, [15] stron ; 24 cm.

Roman Brandstaetter (ur. 3 stycznia 1906 w Tarnowie, zm. 28 września 1987 w Poznaniu) – polski pisarz, poeta, dramaturg i tłumacz, znawca Biblii. Życie Romana Brandstaettera, obejmujące osiemdziesiąt lat XX wieku, daje podstawy do obszernych studiów epoki, pisarz stał się świadkiem dwudziestowiecznej historii i jej literackim kronikarzem. Niniejsza monografia przynosi spójny, a jednocześnie wielostronny i bogaty w rozmaite odniesienia historyczne obraz życia i twórczości pisarza. Odpowiednio podkreślone zostały jej najważniejsze właściwości i zarazem największe fascynacje autora – zwłaszcza jego pasje związane z poznawaniem trzech kultur - żydowskiej, polskiej i włoskiej. Opiszano również główne myślowe konteksty pisarstwa Brandstaettera – Biblię i mitologię.

Praca składa się z pięciu rozdziałów: Meandry życia i literatury (rozd. 1) ; Biografia w poezję wpisana (rozd. 2) ; W nurcie prozy (rozd. 3) ; W gąszczu dramaturgii (rozd. 4) ; Uwagi na zakończenie (rozd. 5). W książce zamieszczono także antologię utworów pisarza. Publikacja stanowi dla czytelników zachętę, aby spróbować odkryć to, czego pisarz był świadkiem, twórcą i popularyzatorem. Mimo upływu czasu Brandstaetter nie przestał być mistrzem i przewodnikiem, mogącym wiele może nas nauczyć. Książka jest próbą całościowego ujęcia najważniejszych dokonań literackich Romana Brandstaettera. Wspólnym mianownikiem bogatej i różnorodnej spuścizny pisarza jest klasycyzm. Klasycyzm pisarza to przede wszystkim odpowiedź na nieład świata oraz dramat egzystencjalnego zagubienia człowieka. Książka adresowana jest do osób zainteresowanych życiem i twórczością pisarza, polonistów, studentów filologii polskiej.

M 226728 (Opole)

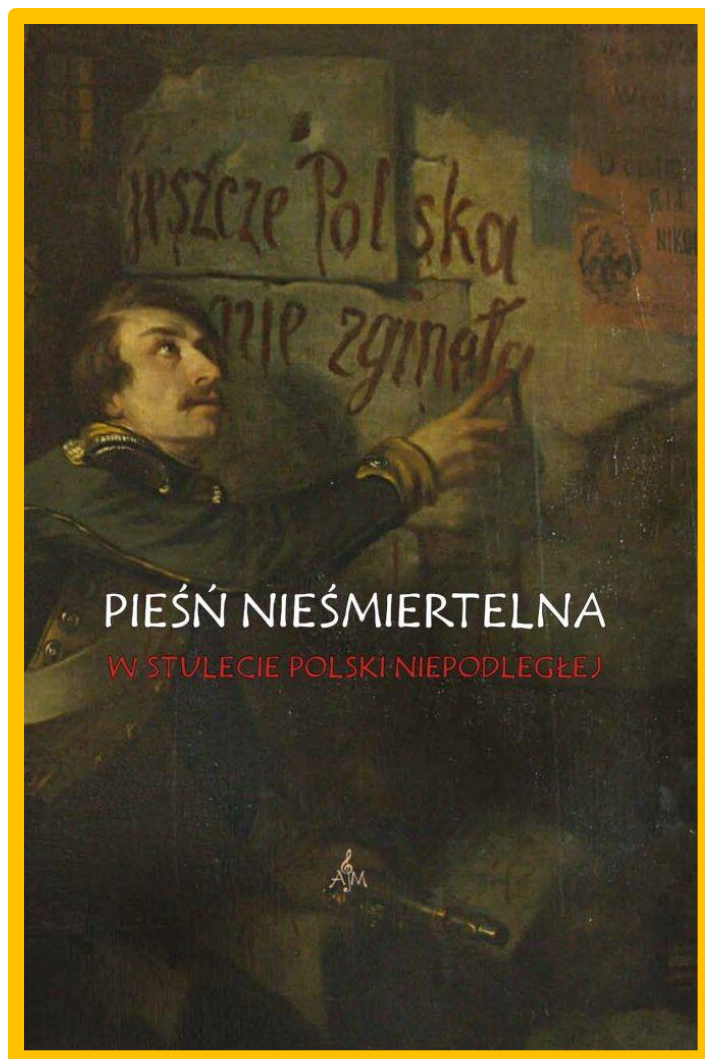

Papcio Chmiel udomowiony / Monique Chmielewska-Lehman, Artur Chmielewski opowiadają Karolinie Prewęckiej. - Warszawa : Prószyński i S-ka, 2023. - 302, [2] strony, [24] strony tabl. : fotografie, portrety ; 21 cm.

Henryk Jerzy Chmielewski, ps. Papcio Chmiel (ur. 7 czerwca 1923 w Warszawie” zm. 22 stycznia 2021 tamże – polski grafik, rysownik i publicysta, autor serii komiksowej „Tytus, Romek i A’Tomek”, powstaniec warszawski. Kawaler Orderu Orła Białego. Papcio Chmiel jest mentalnym ojcem kilku pokoleń Polaków zaczytanych w przygodach Tytusa, Romka i A’Tomka. Stał się dobrym narodowym, bohaterem zbiorowej wyobraźni, wychowawcą i naczelnym humorystą kraju. Dzięki wspomnieniom jego dzieci, Monique i Artura, poznajemy Papcia Chmiela jako ojca,

człowieka, obywatela codzienności. Także w tej życiowej roli był niezwykły, co łączyło się z fajerwerkami, ale też uczyło obrony swojej inności w grupie rówieśników. Domową codzienność zamieniał im w świat zabawy i działania wyobraźni. Jednocześnie zajmująco uczył historii, przyrody, radzenia sobie z trudnościami. Często jednak taty brakowało. Znikał w pracowni. Nie chodził na wywiadówki, nie wystuchiwał młodzieńczych zwierzeń, nie doradzał, gdy Monique i Artur szukali swoich miejsc w życiu. Monique została artystką, Artur – inżynierem. Ich wybory odzwierciedlają złożoną osobowość taty. Bywają krytyczni wobec niego, ale przede wszystkim szczerzy, są niezwykle mu wdzięczni i dumni z niego. Stworzyli razem barwne trio. O tym, co przeżyli podczas tej wspólnej wędrówki przez dziesięciolecia, opowiada niniejsza książka, adresowana nie tylko do dzieci i młodzieży, ale także dorosłych, fascynujących się niegdyś przygodami serii komiksowej „Tytus, Romek i A’Tomek.

M 226518 (Opole)

Pieśń nieśmiertelna : w 105-lecie Polski niepodległej /autorzy: Teresa Dorożala-Brodniewicz, Małgorzata Gańska, Michał Piotrowski, Przemysław Rey, Marek Rezler, Jerzy Sobczak ; redakcja naukowa Hanna Kostrzewska. - Poznań : Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego, 2024. - 63, [2] strony, XXVIII stron tablic : ilustracje ; 30 cm.

Trzecie wydanie „Pieśni nieśmiertelnej” przedstawia – w szerokiej perspektywie historycznej, wzbogacając tekst licznymi ilustracjami – okoliczności powstania i losy naszej pieśni narodowej: od wielu lat najważniejszej polskiej „carmen patrium”, a od ponad stulecia – polskiego hymnu. Głównym celem publikacji jest przybliżenie czytelnikom genezy, dziejów i dziedzictwa „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” – jej patriotycznego przesłania i roli, którą odegrała w dziejach Europy. Uzupełnieniem tych rozważań jest rozdział poświęcony miejscom narodowych pamiątek związanych z

naszym hymnem. Niniejsza edycja jest zmienioną i poprawioną wersją pierwszego i drugiego wydania książki, z 2007 i z 2018 roku. Niezmienne natomiast pozostały główne cele jej opublikowania. To, po pierwsze, przypomnienie legendy pieśni ułożonej przez Józefa Wybickiego naszym rodakom – lecz zwłaszcza zapoznanie z nią młodego i najmłodszego pokolenia Polaków. Po drugie – refleksja nad ponadpolską i ponadnarodową rolą „Pieśni Legionów”: nad jej przesłaniem patriotycznym, narodowyzwoleńczym i wychowawczym – doniosłym nie tylko dla nas, Polaków, i nie tylko przez nas docenianym. W książce zamieszczono kod QR umożliwiający dostęp do materiałów muzycznych w formacie MP3. Są to ścieżki dźwiękowe, które pozwalają zapoznać się ze wzorcowym wykonaniem utworu przez Chór Akademii Muzycznej Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu.

M 226906 (Opole)

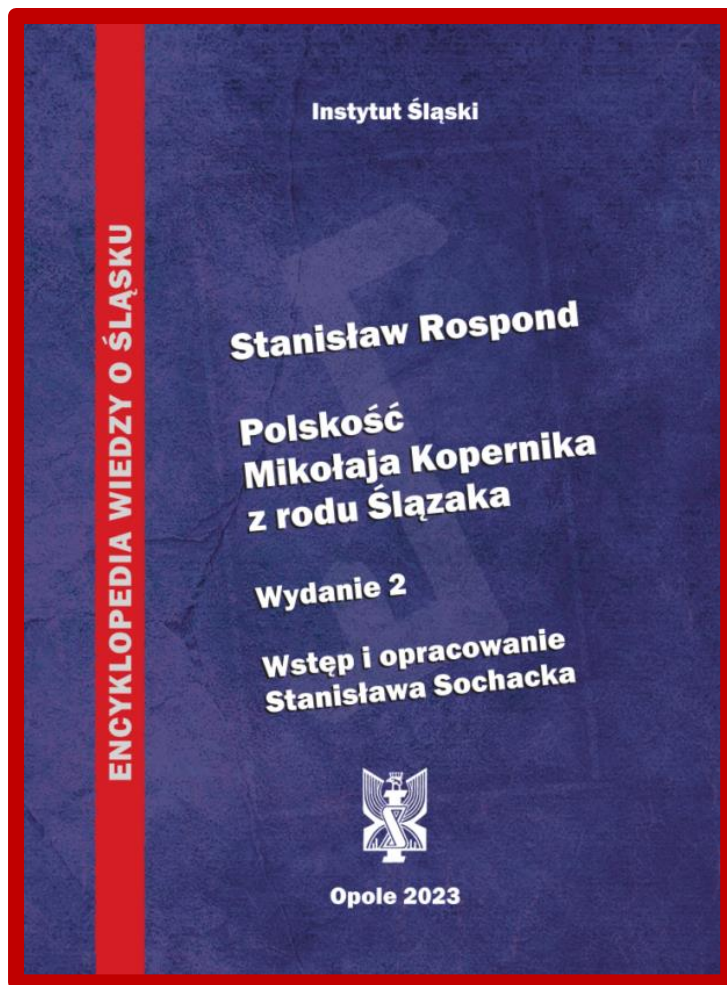

**Podróż do świata uczuć :
program edukacyjny i
terapeutyczny dla dzieci /
Bożenna Wardęszkiewicz,
Elżbieta Zawadzka. Wydanie
pierwsze. - Warszawa :
„Difin”, 2023. – 187 stron :
ilustracje ; 23 cm**

Niniejszy program jest narzędziem do pracy edukacyjnej i terapeutycznej z dziećmi w obszarze rozwoju emocjonalnego i społecznego. Uczestnictwo w zajęciach pomoże dzieciom rozwinąć pełniej swój potencjał i cieszyć się życiem oraz dobrymi relacjami z innymi. Jest to bezpieczna, ciekawa i ucząca podróż z uczuciami po krainie wyobraźni i metafory ku odwadze, wewnętrznej sile, radości i umiejętności budowania relacji z innymi. Książka składa się z części teoretycznej - opisującej podstawy teoretyczne

programu oraz części praktycznej, w której można znaleźć: scenariusze zajęć, bajki i opowieści, w tym ich wersje dźwiękowe, karty pracy „Kartki z pamiętnika” elementy diagnozy ericksonowskiej, strategie i metody pracy z dziećmi, opisy przypadków ilustrujące wybrane zagadnienia, analizę procesu indywidualnego i grupowego, zagadnienia dotyczące rozwoju emocjonalnego dzieci i znaczenia inteligencji emocjonalnej w rozwoju. Publikacja stanowi cenną pomoc do pracy edukacyjnej i terapeutycznej z dziećmi w obszarze rozwoju emocjonalnego i społecznego. Adresowana jest do osób udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej - psychologów, pedagogów, terapeutów pracujących z dziećmi młodszych klas szkoły podstawowej. Warto ją również polecić studentom.

C 055951, M 056018 (Brzeg), M 65902 KK (Kędzierzyn-Koźle), C 062752 (Kluczbork), C 071347 (Nysa), EP 226461 (Opole)

Polskość Mikołaja Kopernika z rodu Ślązaka / Stanisław Rospond ; wstęp i opracowanie Stanisława Sochacka. Wyd. 2. - Opole : Instytut Śląski, 2023. - 128 s. : il. ; 25 cm..

W 2023 roku przypadły dwie okrągłe rocznice związane z Mikołajem Kopernikiem: 550 rocznica urodzin i 480 rocznica śmierci genialnego astronoma. W związku z powyższym Senat RP podał uchwałę ustanawiającą 2023 Rokiem Mikołaja Kopernika. Rocznicę tę w szczególny sposób skłaniają do spojrzenia z odległej perspektywy na biografię wielkiego astronoma w świetle najnowszych badań Kopernikowskich. Wiadomo, że świat nie stoi w miejscu, w naturalny sposób dokonuje się rozwój badań z wykorzystaniem nowych źródeł, które weryfikują niekiedy dawne ustalenia naukowców. Dotyczy to również biografii M. Kopernika, np. pochodzenia jego matki (Barbary

Wattenrode), czy rodowodu ojca (także Mikołaja Kopernika) oraz etymologii nazwiska Kopernik. Dyskusje i polemiki naukowe są niezbędne w odkrywaniu prawdy w nawiązaniu do nowych dokumentów. W przypadku M. Kopernika jak dotąd nie ma ich wiele, a ponadto brakuje w nich rozstrzygających informacji. Postacią M. Kopernika i jego związkami ze Śląskiem fascynował się Stanisław Rospond (1906–1982), publikując na ten temat wiele prac. Niniejsza publikacja składa się ze wstępu zatytułowanego „Mikołaja Kopernika związki ze Śląskiem” opracowanego przez Stanisławę Sochacką. Autorka we wprowadzeniu opisuje sylwetkę, osobowość i dorobek Mikołaja Kopernika. Zasadniczą część pracy „Polskość Mikołaja Kopernika z rodu Ślązaka”, autorstwa Stanisława Rosponda przedstawia takie zagadnienia, jak: rodowód genialnego astronoma-humanisty ; co pisano o narodowości Kopernika? ; jak etymologizowano nazwisko Kopernik? ; śląskie Koperniki jako nazwa służebna ; nazwisko Kopernik i jego ortografia ; o modnym imieniu Mikołaj w rodzinie Koperników ; o środowisku rodzimym i rodzinnym Kopernika. Praca została uzupełniona bogatą bibliografią prac o pochodzeniu i narodowości Mikołaja Kopernika. Książka może być ciekawą lekturą dla wszystkich zainteresowanych postacią Mikołaja Kopernika, polskością Mikołaja Kopernika z rodu Ślązaka.

M 226871 (Opole)